

Sygn. akt IV U 137/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2022 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący: Sędzia Maja Snopczyńska

Protokolant : Karolina Nowicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 września 2022 roku w Ś.

sprawy z odwołania **K. M.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

w sprawie (...)

o zwrot zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. w sprawie (...)z dnia 09.02.2022 roku w ten sposób, iż przyznaje powódce K. M. prawo do zasiłków chorobowych i świadczeń rehabilitacyjnych opisanych w decyzji, ustalając, że świadczenia te nie stanowią świadczeń nienależnych oraz ustala brak obowiązku zwrotu pobranych zasiłków chorobowych i świadczeń rehabilitacyjnych opisanych w tej decyzji;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powódka K. M. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 9 lutego 2022 roku, odmawiającej powódce zasiłku chorobowego i świadczenie rehabilitacyjnego oraz zobowiązującej powódkę do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego oraz świadczenia rehabilitacyjnego, wnosząc o uchylenie zaskarżonej decyzji i przyjęcie, że powódka należnie pobierała zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne oraz zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu powódka wskazała, że ZUS błędnie ustalił, że powódka wykonywała czynności związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, zaś działalność prowadzona była przez męża powódki.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa wg norm. W uzasadnieniu powołano podstawę prawną decyzji, podnosząc, iż powódka w czasie orzeczonej niezdolności do pracy i pobierania świadczenia rehabilitacyjnego wykonywała pracę zarobkową, wystawiła faktury, dokonywała sprzedaży i zakupów.

W toku postępowania Sąd ustalił

następujący stan faktyczny:

Powódka K. M. prowadziła działalność gospodarczą w zakresie handlu i produkcji dewocjonaliami i pamiątkami. Towar do sklepu powódki najczęściej był dostarczany przez stałych dostawców, który wystawiali faktury i przywozili

towar. Wyjątek stanowią jedynie zakupy na giełdzie kwiatowej we W. i w hurtowni świec w N., gdzie należy pojechać po towar.

W okresach od 21 lutego do 21 sierpnia 2018 roku, od 20 kwietnia do 12 lipca 2019 roku, od 30 lipca do 30 września 2019 roku, od 29 stycznia do 2 grudnia 2019 roku, 9 września do 25 października 2020 roku powódka miała orzeczoną niezdolność do pracy i pobierała zasiłek chorobowy, natomiast od 22 sierpnia do 19 grudnia 2018 roku i od 3 grudnia 2019 roku do 31 marca 2020 roku pobierała świadczenie rehabilitacyjne.

W czasie pobierania zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego działalność gospodarczą w imieniu powódki prowadził jej mąż M. M., bez udziału powódki. Ponieważ działalność sklepu jest okazjonalna i są okresy kiedy jest tylko kilku klientów w tygodniu najczęściej na sklepie wysiała kartka z numerem telefonu męża powódki, który ponieważ mieszkał niedaleko przychodził do klienta po kilku minutach. Także mąż powódki odbierał towar, jeździł do tych dostawców którzy towaru nie dowozili, wystawiał i podpisywał faktury, wykonywał wszystkie czynności związane z działalnością gospodarczą. Zastępując powódkę M. M. kupił wyroby ze srebra od nowego dostawcy, później okazało się, że wyroby te nie mają prób i zostały zwrócone. M. M. wystawił fakturę korygującą, księgowy po sprawdzeniu tej faktury stwierdził, że powódka powinna ją podpisać, M. M. zawiózł fakturę korygującą żonie do podpisu i odwiózł do biura prowadzącego księgowość.

Powódka miała problemy z kręgosłupem i najczęściej leżała w domu, była także w sanatorium. W spornym okresie nie wykonywała czynności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, jedynie podpisała fakturę korygującą.

Decyzją z dnia 9 lutego 2022 roku organ rentowy stwierdził, że wypłacony powódce zasiłek chorobowy za okres od 21 lutego do 21 sierpnia 2018 roku, od 20 kwietnia do 12 lipca 2019 roku, od 30 lipca do 30 września 2019 roku, od 29 stycznia do 2 grudnia 2019 roku, 9 września do 25 października 2020 roku oraz świadczenie rehabilitacyjne za okres od 22 sierpnia do 19 grudnia 2018 roku i od 3 grudnia 2019 roku do 31 marca 2020 roku stanowią nienależnie pobrane świadczenie i zobowiązał powódkę do zwrotu świadczeń w kwocie (...) W uzasadnieniu decyzji wskazano, że w toku postępowania wyjaśniającego ustalono, że w czasie orzeczonej niezdolności do pracy powódka wystawiła faktury i prowadziła sprzedaż wystawiając paragony fiskalne wymienione w decyzji i w związku z powyższym utraciła prawo do zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego.

Dowody:

- akta ZUS – w załączeniu,
- upoważnienie k. 10. 11
- faktura korygująca k. 18-22
- faktury k. 23,24
- zeznania świadka M. M. k. 35-36, płyta CD k. 37
- przesłuchanie powódki k. 36, płyta CD k. 37

W tak ustalonym stanie faktycznym

sąd zważył:

Odwołanie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 84 ust. 1 Ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Natomiast art. 17 ust. 1 z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i

macierzyństwa stanowi, że ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Przesłanki utraty prawa do zasiłku są niezależne od siebie i mają samoistny charakter. Jedną z wymienionych przyczyn powodujących utratę prawa do zasiłku chorobowego jest wykonywanie pracy zarobkowej podczas orzeczonej niezdolności do pracy. Sankcja ta dotyczy zarówno zasiłku, jak i świadczenia rehabilitacyjnego. Pracą w rozumieniu komentowanego przepisu jest praca w potocznym tego słowa znaczeniu, w tym także wykonywanie różnych czynności na podstawie różnych stosunków prawnych - stosunku pracy, stosunków o charakterze cywilnoprawnym, a także prowadzenie własnej działalności gospodarczej, samozatrudnienie (wyrok SN z dnia 20 stycznia 2005 roku, sygn. akt II UK 154/04, OSP 2006, z. 4, poz. 43). Pracą zarobkową na gruncie komentowanego przepisu określa się wszelką aktywność ludzką, która zmierza do uzyskania zarobku. Podkreśla się dodatkowo, że takie definiowanie pracy zarobkowej wypływa z konieczności ścisłego stosowania przepisów prawa ubezpieczeń społecznych, w którym przeważa - z uwagi na bezwzględnie obowiązujący charakter norm prawnych - formalistyczne ujęcie uprawnień ubezpieczonych (wyrok SN z dnia 5 kwietnia 2005 roku, sygn. akt I UK 370/04, OSNP 2005, nr 21, poz. 342, OSP 2006, z. 12, poz. 134; wyrok SN z dnia 14 grudnia 2005 roku, sygn. akt III UK 120/05, OSNP 2006, nr 21-22, poz. 338). Wykonywanie pracy zarobkowej określa się również jako wykonywanie szeroko rozumianej pracy odpłatnej (J. Jankowiak, glosa aprobująca do wyroku sygn. akt I UK 370/04).

Z zebranego materiału dowodowego nie wynika, aby w okresie niezdolności do pracy powódka wykonywała pracę zarobkową. W obliczu powyższych rozważań podpisywanie faktury korygującej nie stanowi pracy zarobkowej.

Zachowaniem niezgodnym z celem zwolnienia określić można takiego typu postępowanie, które w powszechnym odczuciu jest nieodpowiednie dla osoby chorej i może nasuwać wątpliwości co do rzeczywistego stanu zdrowia ubezpieczonego (I. J., Prawo socjalne. Komentarz..., art. 17). Wykorzystywaniem zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia jest zawsze wykonywanie czynności mogących przedłużyć okres niezdolności do pracy. Celem zwolnienia od pracy jest zaś odzyskanie przez ubezpieczonego zdolności do pracy, stąd w jego osiągnięciu przeszkodą mogą być wszelkie zachowania ubezpieczonego utrudniające proces leczenia i rekonwalescencję (wyrok SN z dnia 14 grudnia 2005 roku, III UK 120/05, OSNP 2006, nr 21-22, poz. 338).

To na stronie pozwanej ciążył również obowiązek wykazania, że powódka rzeczywiście wykorzystywała zwolnienie od pracy i okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w sposób niezgodny z ich celem. Jednakże strona pozwana nie wywiązała się z tego obowiązku.

Tymczasem z wiarygodnych zeznań świadka M. M. oraz przesłuchania powódki wynika jednoznacznie, że w okresie objętym zaskarżoną decyzją powódka nie prowadziła działalności gospodarczej. Działalność powódki prowadził mąż powódki i to on wykonywał wszelkie niezbędne czynności w ramach prowadzonej przez powódkę działalności, tj. przyjmował zamówienia, prowadził sprzedaż, sporządzał dokumenty księgowe. Z zeznań tych wynika, że w czasie pobierania zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego działalność gospodarczą w imieniu powódki prowadził jej mąż M. M., bez udziału powódki; ponieważ działalność sklepu jest okazjonalna i są okresy kiedy jest tylko kilku klientów w tygodniu najczęściej na sklepie wysiada kartka z numerem telefonu męża powódki, który ponieważ mieszka niedaleko przychodził do klienta po kilku minutach. Także mąż powódki odbierał towar, jeździł do tych dostawców którzy towaru nie dowozili, wystawiał i podpisywał faktury, wykonywał wszystkie czynności związane z działalnością gospodarczą. Zastępując powódkę M. M. kupił wyroby ze srebra od nowego dostawcy, później okazało się, że wyroby te nie mają prób i zostały zwrócone. M. M. wystawił fakturę korygującą, księgowy po sprawdzeniu tej faktury stwierdził, że powódka powinna ją podpisać, M. M. zawiózł fakturę korygującą zonie do podpisu i odwiózł do biura prowadzącego księgowość. Powódka miała problemy z kręgosłupem i najczęściej leżała w domu, była także w sanatorium. W spornym okresie nie wykonywała czynności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, jedynie podpisała fakturę korygującą. Powyższe wskazuje, że powódka nie wystawiała dokumentów, które były podstawą wydanej decyzji i nie dokonywała sprzedaży czy zakupów wskazanych w decyzji.

Zdaniem sądu w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki art. 17 powołanej ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku, a zatem świadczenie zostało pobrane należnie. Jak wynika z treści powołanego przepisu utrata prawa do zasiłku łączy się z aktywnością zawodową ubezpieczonego polegającą na podejmowaniu przez niego osobiście czynności związanych z pracą zarobkową. Zdaniem sądu w sytuacji, gdy powódka, która nie wykonywała osobiście żadnych czynności, poza uzasadnionym okolicznościami złożeniem podpisu na fakturze (przygotowanej przez męża, zgodnie z wymaganiem księgowego), nie można mówić o spełnieniu przesłanek z art. 17 powołanej ustawy. W niniejszej sprawie czynności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej powódka nie wykonywała.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż brak było materialnej podstawy zwrotu świadczeń i na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję.

Orzeczenie o kosztach Sąd oparł na przepisie art. 98 kpc, według którego strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na koszty te składał się koszt wynagrodzenia zastępstwa procesowego w kwocie 180 zł (§9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.)